

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

פסח

פניני נועם שיח - ב

שביעי של פסח תשע"ט

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשע"ט

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה יעקב דעלמאן הי"ו

אב"י בעיר לייקווד

לרגל שמחת האירוסין של בתו שתחי'

עב"ג המופלג בתור"ש

החתן מאיר טאבאק נ"י

ממצוייני ישיבת מיר ירושלים עיה"ק

יזכה בע"ה לרוות הרבה תענוג ונחת

פסח

פניני "נועם שיח" - ב

מלוקטים מהגליונות שי"ל במשך השנים

איתא בילקוט שמעוני (פרשת אמור רמז תרנ"ד) דבר נורא: אתה מוצא שלש שמחות, כתיב בחג ושמחת בחגך, והיית אך שמח, ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים (ויקרא כ"ג, מ'), אבל בפסח אין אתה מוצא שכתוב בו אפילו שמחה אחת, למה, בשביל שמתו בו המצריים. וכן אתה מוצא כל שבעת ימי החג אנו קורין בהן את ההלל אבל בפסח אין אנו קורין את ההלל אלא ביום טוב הראשון ולילו, למה, משום בנפול אויבך אל תשמח, ע"כ.

והדברים נוראים, שכן המצריים הם אלו שהרגו וטבחו והשתעבדו בפרך בעם ישראל, ואח"כ כגמולם השיבו בראשם שנטבעו בים סוף, אך מ"מ משום בנפול אויבך אל תשמח אין יכולים לשמוח! אכן מגיע להם מכות, אבל 'שמחה' – לשמוח, לא! אי אפשר לשמוח, לכל הפחות קצת רגש, והדברים נוראים!

וידוע בשם האבן עזרא שביאור מילת 'אכזר' הוא אך-זר, שהוא זר מהקב"ה ומתכונת בני ישראל שהם רחמנים.

ההשתתפות בצערו של הזולת יש בה עדות לדרגת ותכונת הנפש וכושר הנשמה הפנימית החבויה במכמניו של האדם.

מצינו דבר פלא – משה רבינו אמר שירה רק בשביעי של פסח – ולכאורה, למה לא אמר שירה תיכף ומיד בצאת ישראל ממצרים, ולמה המתין מלומר שירה עד שביעי של פסח?

אלא כתב בספר "שער בת רבים", שכשיצאו בני ישראל ממצרים, הם היו בבהלה גדולה – היתה שם מהומה רבתי – הם לא ידעו אם פרעה הולך לרדוף אחריהם או לא, וכיון שהיו מוטרדים מכך, לא היתה דעתם מיושבת עליהם ולא היה שייך לקבצם יחד לומר שירה ברוב עם הדרת מלך, לכך המתין משה לזמן שדעתם של בני ישראל תהא מיושבת עליהם, וזה היה בשביעי של פסח, עת נבקע הים ובני ישראל עברו ביבשה בתוך הים, אז נתיישבה דעתם עליהם, ואז היתה היכולת ביד משה לקבצם יחד ולומר שירה להקב"ה ברבים על חסדיו הגדולים והמרובים.

א"כ רואים אנו שעיקר ענין ההודאה הוא לפרסם ברבים את גודל חסדיו של הקב"ה.

יש אימרא נפלאה ממרן הרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא זי"ע: בהגדה של פסח אומרים "לבן ביקש לעקור את הכל, ארמי אובד אבי" וכו'. ולכאורה יפלא, איך היה בכח לבן הארמי לעקור את הכל, איזה דבר חשב לעשות כדי להשכיח מאתנו את הכל ולעקור את כל היהדות, על זה משיב בעל ההגדה ואומר "ארמי אובד אבי", הוא רצה להשכיח מאתנו את כל מה שלמדנו וקיבלנו מאבותינו, שלא ננהג כפי המסורה לנו מדור דור, ואמנם בזה שהיה משכיח מאתנו את מסורת בית אבותינו, היה חלילה יכול להשכיח מאתנו את כל

יהדותנו, ורק כאשר בטלה מזימתו ברוב רחמי הבורא וחסדיו, נשארונו ביהדותנו על אף גודל הצרות כל השנים ר"ל.

הרה"ק מרן ה"אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע היה רומז בפסוק (שמות י', ט'): בנערינו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנותנו בצאננו ובבקרנו נלך כי חג ה' לנו – ר"ל – כאשר בנינו ובנותינו הולכים ביחד עם האבות, אזי אז "חג ה' לנו" – אז הוא יום טוב – כי היו"ט האמיתי הוא כאשר הבנים הולכים בדרכי אבותם ומקיימים את המסורת בית אבות ללא שום פשרה או שינוי ח"ו.

בימי בחרותי, הדפיס אדם אחד קונטרס מצוייר עם כל השיעורים של הכזיתים מצה ומרור בליל פסח, הוא צייר בדיוק את גודל הכזית מצה והכזית מרור שיכולים לפי זה למדוד ולדעת בדיוק את השיעורים. בליל הסדר, הוצאתי את החוברת, והתחלתי למדוד לפי הקונטרס, וראיתי שלאבי חרה הדבר ולא נהנה מזה, ואח"כ הסביר לי ואמר, שהוא זוכר עדיין את ליל הסדר בבית זקנו הגדול הגאון החסיד רבי צבי הירש פרידמן זצ"ל, מראשי הלשכה החרדי באונגארן, ואצלו לא ראיתי כל זה...

הרה"ק מרן ה"אהבת ישראל" מוויז'ניץ זי"ע אמר פעם ליחסן אחד: אתה, יש לך מזל – "די האסט א אויסגעטראטענע וועג" (יש לך דרך סלולה ומוכנה) – אמנם, אם באמת תלך בדרך זה ותתנהג כדרכי אבותיך, אז אכן הרווחת, אבל אם לא תלך בדרך זה, אז מה יש לך מכל הדרך הסלולה לך, אם אתה לא הולך בין כך בדרך זה...

ידוע שאצל מרן ה"אמרי חיים" זי"ע היה בכל יום ויום "איזה יו"ט" – הוא היה "מכניס" את כל ה"ימים טובים" בכל הזדמנות שהיה רק שייך – ובמיוחד את היו"ט פסח.

היה פעם בחודש חשון, בין גברא לגברא, התחיל ה"אמרי חיים" לזעוק "געוואלד געוואלד, אינני סובל יותר!" מיד ניגשו הגבאים בבהלה גדולה ושאלו את הרבי "האם הרבי לא מרגיש טוב חס ושלום?! אולי יקראו את הרופא! אמר להם הרבי "לא, אני מרגיש ב"ה טוב, ברם אני מתגעגע כבר! – אני רוצה את ה'הייליג'ע מצה' – איני יכול לסבול בלי המצה" ... כאמור, היה זה בחודש "חשון", ואז כבר זעק הרבי שהוא מתגעגע לה'הייליג'ע מצה' ...

היה פעם באמצע ימות הקיץ, ראה ה"אמרי חיים" קבוצת ילדים שמשחקים עם אש, מיד קרנו פניו מרוב אושר וזהרו מרוב שמחה, ואמר "אה! געוואלדיג, כבר הולכים לשרוף את החמץ" ...

בעת שהגיע ה"אמרי חיים" זי"ע לארץ ישראל, שמע איך שאנשים דוברי שפת המדינה שם, אמרו זה לזה "הכל בסדר", התבטא הרבי זי"ע ואמר "אתם רואים? אפילו הם מבינים שהכל תלוי בליל הסדר" ...

סיפר המגיד המפורסם הרב פסח קראהן שליט"א שפעם אחת התארח אצלו לליל הסדר המגיד המפורסם הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל, וכמובן שרבי שלום ניהל את הסדר ביד רמה. באותו סדר השתתפה גם אמו של רבי פסח, לאחר שאביו כבר לא היה בין החיים רח"ל – וכן בניו ובנותיו. רבי שלום שבדרון היה כל השנים מקפיד מאוד לאכול את האפיקומן קודם חצות, ומעולם לא איחר

לאכלו לאחר חצות, ולכן ר' פסח שידע על מנהגו זה, האיץ בבניו ובנותיו שרצו לומר דברי תורה שימהרו מאוד כדי שיוכלו לאכול את האפיקומן בזמן. ברם רבי שלום עצר בעדו כל הזמן, ואמר לו "למה אתה ממחר, תן להם לומר ולשיר את כל מה שרוצים..."

כשקרב זמן חצות התחילו שולחן עורך, ור' פסח שהבין שנשאר רק זמן קצר מאוד ל"חצות", האיץ בבני ביתו שיביאו הכל לסעודה מיד ויזדרזו מאוד כדי שיוכלו להספיק לאכול את האפיקומן קודם חצות, אך רבי שלום עצר בעדו שוב ושוב, ושאל את הבני בית מי יש לו עוד איזה סיפור או איזה שיר, וכך שמע בנועם ובניחותא את כל התורות של הילדים, ואת האפיקומן כבר אכלו זמן רב לאחר חצות...

כשגמרו את הסדר ובני הבית עלו על יצועם, נשאר רק ר' פסח ורבי שלום לבדם, אז שאל ר' פסח את רבי שלום שאינו מבין את הנהגתו, והלא כל השנים הוא מחמיר מאוד שלא לאכול את האפיקומן לאחר חצות, ולמה לא הניח לו שיזדרז ויוכלו לאכול את האפיקומן בזמן קודם חצות. השיב לו רבי שלום: הלא אמך האלמנה השתתפה כאן בליל הסדר – אמך אין לה כבר בעל ל"ע – וכל הנחת שילה הוא לשמוע את נכדיה מספרים ומזמרים, והנה מצות אכילת אפיקומן לפני חצות הוא דרבנן, ואילו שלא לצער אלמנה זה הוא מצוה מדאורייתא...

סיפר הרה"ג מו"ה שאול גרינברגר שליט"א משב"ק אצל מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א – על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק, שכידוע שבוויז'ניץ יש דגש מיוחד על אמירת הפסוקי דזמרה,

לאומרם בקול ובכוונה בהתעוררות רבתי ובהתלהבות, וזאת לאחר שהרבי שליט"א מעורר תמידין כסדרן אודות גודל ענין אמירת פסוקי דזמרה, והנהיג, שבכל בית מדרש של חסידי וויז'ניץ בכל העולם, יהיה בעל תפילה קבוע שהוא ניגש לה"עמוד" לפסוקי דזמרה – ושהוא יהיה בעל קול נעים ורם שיכניס את הציבור ל"אזכרה רוחנית", וכן הורה הרבי, שיסיים הש"צ בקול את שני הפסוקים האחרונים בכל קטע, ולא רק פסוק אחד.

מספר המשב"ק, כי למרבה הפליאה, ביקש הרבי בליל שביעי של פסח העעל"ט, שלמחר לא יאריכו בפסוקי דזמרה כבכל שבת ויום טוב, רק ימהרו בזה. ואכן הדבר לפלא גדול היה, שכן היה זה כאמור ביום טוב, וגם אומרים אז את השירה – "שירת הים" – ולמה בדיוק אז הורה הרבי למהר, אך כמובן שאף אחד לא שאל את הרבי לפשר דבריו, ועשו כבקשתו.

לאחר כמה ימים, הרהיב אחד עוז, ושאל את הרבי לפשר הדבר – כי הדבר עניין אותו מאד – למה דווקא ביום טוב הורה הרבי למהר באמירת פסוקי דזמרה?! השיב הרבי: שמעתי באומרים לי שמחמת חוסר מקום בבית המדרש, עקב הציבור הגדול בליעה"ר שבאו לרגל היום טוב, הוציאו כמה ספסלים מהבית המדרש, כדי שיהיה להציבור מקום לכל הפחות לעמוד, ולכן חשבתי – אומר הרבי – שעם כל הענין הגדול להאריך בפסוקי דזמרה, ברם, האם יעלה על הדעת שהציבור יעמדו על רגליהם, ואני יאריך בפסוקי דזמרה!?!...

שמעתי סיפור נורא שאירע בירושלים, פעם היה חל שביעי של פסח ביום שישי, ובשבת קודש שלאחריה היה בארץ ישראל אסרו חג. ידוע, שיש משפחות שבשנה כזו – למרות שאינם אוכלים חמץ בשבת אסרו חג – מ"מ על אכילת קטניות אינן מקפידין, ברם יש כאלו משפחות שכן מקפידין להחמיר שלא לבשל בשביעי של פסח קטניות לשב"ק, כי ביו"ט נוהגין שלא לאכול קטניות, ויש שנוהגין להקל כמו שיש נוהגין לבשל קניידלאך – שרויה – בחו"ל, ואין כאן המקום להאריך בכל פרטי ההלכה.

במשפחה אחת מיקירי קרתא ירושלים נהגו להחמיר בשבת זו שלא לבשל קטניות לשבת אסרו חג, אמנם אחד הבנים שמע בחול המועד פסח שיעור מרב אחד, ובתוך דבריו אמר הרב שעל פי הלכה אין שום איסור לבשל קטניות בשביעי של פסח לצורך שבת אסרו חג – וחשב הלה – שכנראה המסורה מבית אביו שלא לבשל היא סתם חומרא, והיות ולפי ההלכה אין שום איסור, אזי לא צריכים להתייחס למה שנוהגין בבית אבותיו, ואכן החליט לבשל קטניות לכבוד השבת בשביעי של פסח.

האברך לקח בטעות "גריסי שעורה" – בחשבו שהם קטניות – ובאמת הם חמץ גמור, ובישולם בדחילו ורחימו לכבוד שבת קודש, ורק לאחר שסיפר את הדבר לחבריו, אמרו לו הללו בפליאה ובחרדה שהוא בישל חמץ גמור בפסח! ועכשיו יש שאלה על הכלים מה דינם...

הנה עכשיו הבין הלה, שלא כדאי להיות "אויבער-חכם" – ואם יש מסורה מיוחדת במשפחה לנהוג מנהג מסויים, יש לנהוג כן בכל תוקף גם אם אין מבינים טעמה ומשמעה...

כתיב בקרא (דברים כ"ט, ג'): ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע עד היום הזה.

וכאשר נתבונן מהו "לב לדעת"? "דעת" הוא מוחין דגדלות, ומהו "לב"? ויתכן להיות על דרך שאנו אומרים בתפילת נעילה "אתה נותן יד לפושעים".

והנה בשנה שעברה הזכרנו משל על אחד שטבע בנהר ובעודו צועק להצלה במר נפשו נזדמן לשם יהודי שאמר לו "הב לי את ידך ואוציאך"... וענה לו הלה "וכי איך אוכל ליתן – הרי מעודי לא ניסיתי ליתן משהו משלי לאחרים"... הושיט לו הלה את ידו בחכמה ואמר לו "הנה לך ידי, טול אותה ואוציאך", ונענה הטובע "אכן כן, ליטול אני נוטל תמיד"...

והנמשל הוא: הקב"ה משתדל עם כנסת ישראל שיעשו השתדלות מועטת להתקרב אליו – פתחו לי פתח כחודו של מחט – אתערותא דלתתא, שעל ידי שיראה התעוררות מועטת הרי יפתח לו פתחים כפתחו של אולם. אולם בחג הפסח אינו כן, כי הקב"ה "פסח על הפתח" (שמות י"ב, כ"ג), דהיינו, שמדלג על הפתח, אף על פתח קטן זה כחודו של מחט הוא מוותר להם לישראל, על השתדלות מועטת זו.

וזהו הכוונה "אתה נותן יד לפושעים" – בכל השנה כולה נאמר לנו שובה אלי ואשובה אליכם – עשו השתדלות ואפילו מועטת רק הושיטו את ידכם, אבל עכשיו הוא מדלג על זאת והוא נותן יד לפושעים, אין לך אלא ליטול אותה ולהיוושע.

וממילא בליל התקדש חג הפסח כאשר יורדים מלמעלה כל מיני השפעות טובות לישראל, כאשר פסח הקב"ה על הפתח, ואפילו זה שאינו עושה כלום גם הוא מתקרב ומתקן וכמו שמפורש

בספרים הק' על מה שאמרו במשנה (פסחים פ"י מ"ד) "וכאן הבן שואל", שהיהודי יכול להתפלל ולבקש בעדו כל טוב, אפילו בלא שום אתערותא דלתתא, יש לו הזדמנות כאן לבקש ככל מה שיחפוץ.

וכן על מה שאומרים "הלילה הזה כולו מצה", פירשו כוונתו בספרים הק' שלילה זה כולו השפעות, בכל השנה כולה צריך האדם לעשות גם מעצמו השתדלות מסויימת, אבל בלילה זה אינו צריך לעשות כלום אלא נשפע עליו ממרומים באתערותא דלעילא שפעת רחמים וחסדים וכל טוב.

הרי שמתגלית בבחינת מה מידת הלב, כביכול מוסר את לבו לבני ישראל עם קרובו, שהרי בכל השנה צריכים לעשות השתדלות מסויימת באתערותא דלתתא, פתחו לי פתח כחודו של מחט, אבל בליל קדוש זה הקב"ה "פסח על הפתח", וכאן הבן שואל ונענה.

הרי שבאמת כאשר זוכים למעלה ומידה זו של התחדשות, שכל החודש הוא בבחינת ראש חודש, הרי על ידי זה הקב"ה משפיע על כנסת ישראל לב לדעת, "לב" מידת הלב כביכול וגם "לדעת" שהוא מוחין דגדלות, שהקב"ה משפיע לבני ישראל, ולכל זה זוכים על ידי מידת ההתחדשות.

ולכן יתכן להיות שלכן נקראת שבת זו "שבת הגדול", כי שבת זו היא הכנה למוחין דגדלות, וכמו שהזכרנו מקודם בשם הרה"ק בעל "צמח צדיק" זי"ע שבליל חג הפסח זוכים למוחין דגדלות ושבת הגדול הוא ההכנה לזה, ולכן נאה לו להיקרא 'שבת הגדול' על

שם מוחין דגדלות שיזכו על ידו כאשר ישמרוהו כראוי ולחזור בו בתשובה כדבעי.

וגם אפשר לפרש עפ"י דברי ה"מאור ושמשי" שמאמרם ז"ל "אילו שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלים", עולה על שתי השבתות הראשונות של חודש ניסן, ולכן שבת הגדול, שבדרך כלל נופל באחד משתי שבתות הללו, הרי ממילא על ידי השבת הזו יוחש עת פדיון, ויהיה יום הגאולה שהוא יום ה' הגדול והנורא, ולכן אף הוא נקרא שבת הגדול.

וגם יתכן להיות שרואים בעת התחדשות, בראש חודש, שהלבנה מתחדשת, שאז הגם שאורה היה קטן ולא נראה כלל הרי מכיון שמתחדשת נראית הלבנה, זהו רמז שהגם שהאדם היה קטן בעיני עצמו והיה נפול ברוחו, הרי בשבת הגדול שהוא הזדמנות להתחדש, ממילא נהיה אורו גדול ומאיר, הגם שעד עכשיו היה אורו קטן, אך מכיון שמתחדש, הוא מאיר ומבהיק על פני תבל.

ובאמת בזמן זה של התחדשות, שהוא זמן של תשובה וזמן של הכנה, היה מן הראוי והנכון להתחדש בכל העניינים, אמנם מובא בספרים הק' שלפני יום הקדוש כאשר האדם בא לקבל על עצמו קבלות טובות, יקבל החלטה אחת וזו תשפיע על הכל, ממילא מן הראוי לעמוד על נקודה אחת ובזה לקבל על עצמו קבלה חזקה והתחדשות, ממילא יושפע כולו לטובה ויתחדש לגמרי כליל.

בשנה אחת בעת אפיית המצות בערב פסח אצל כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א, נחלש הרבי מאוד, ולא היה לו כח להמשיך לרדד את המצות כדרכו, ולכן התיישב

באמצע והסתכל איך שהחסידים עובדים. לפתע ניגש אל הרבי החסיד הישיש ר' יהושע יאקאבאוויטש שליט"א, מהמקורבים הגדולים של הרבי (שי"א שהוא כבר בן מאה בלעה"ר, והוא במלוא תוקפו ועוזו לאויט"א), ואמר לרבי "אני יותר מבוגר מהרבי ואני כן עובד עם המצות ומרדדם..."

למחרת, ביום טוב של פסח, ניגש הרבי אל התיבה לתפילת הלל, למרות חולשתו. לאחר התפילה אמר לאחד ממקורביו "באמת הייתי מאוד חלש, ולא היה בכוחי לגשת להלל, ברם אתמול בעת אפיית המצות קיבלתי כזה 'פסק' מר' יהושע, ויראתי לקבל עוד 'פסק'..."

סיפר לי ידידי הרה"ח ר' יחיאל הרצל הי"ו גבאי ביהמ"ד דחסיד סקווירא בלייקווד, שבשנות בחרותו בעת שלמד בארץ ישראל אכל מידי שבת בשבתו אצל הגה"צ רבי מרדכי פרידלנדר זצ"ל אב"ד "שומרי החומות" רמת שלמה בעיה"ק (שנלב"ע ח' טבת), והוא היה מקרב אותו מאד, וגם שאר הבחורים שלמדו בארץ ישראל, ופעם כשנשארו ביחד עם קבוצת בחורים בארץ ישראל לחג הפסח, ערך רבי מרדכי בשבילם סדר בביתו בליל ב' דפסח, כאשר הוא משתתף עמם לכבודם בכל הסדר, וכשהתקשרו אליו בטלפון בשאלות דחופות, יצא לחוץ ולא דיבר בנוכחותם, אף שאצלו כבר היה חול המועד, מפני כבוד הבחורים בני חו"ל שאצלם עדיין היה יום טוב. וכך חזר הדבר ונשנה באחרון של פסח שערך סעודת החג לבני חוץ לארץ, אך מפני כבודם לא הרשה לבני ביתו שיכניסו חמץ

לבית, אף שאצלם כבר היה מוצאי פסח, מפני כבוד אלו שאצלם
עדיין פסח...

חז"ל אומרים (מס' סנהדרין פ"י, מ"ג) שהמרגלים אין להם חלק
לעולם הבא. ולכאורה הגם שהיה זה חטא, ברם למה עונשם כל כך
חמור שאין להם חלק לעולם הבא. אך הכוונה הוא כך, שהרי הזכרנו
מקודם שדרכו של היצר הוא שהיום אומר לו עשה "כך" ולמחר
עשה "כך", עד שאומר לו לך ועבוד ע"ז – ומה שגרם לו להגיע ל"ע
למצב כזה להיות עובד ע"ז – זה מה שהיצר הרע בא להאדם
ומרגילו בעבודת ה', שיקיים את כל המצוות בהתיישנות וברגילות
בלי התחדשות, וכמצות אנשים מלומדה.

והנה כשאדם עובד ע"ז, הדבר מעכב את הגאולה, וכמו שאמרו
חז"ל (ראה בפסיקתא רבתי, פיסקא ט"ו ד"ה קול דודי) שע"ז מעכבת את
הגאולה, וכן מצינו (ראה רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"א, הל' תשובה פ"ג,
ה"ו) דכל הכופר בגאולה אין לו חלק בעולם הבא – שהרי אפיקורס
הוא – א"כ זהו כוונתם ש"מרגלים" אין להם חלק לעוה"ב – דהיינו
שהחטא של "רגילות" – זה יכול לגרום לע"ז עד שלא יהיה לו ח"ו
חלק לעוה"ב...

פעם אחת סיפר מרן הרה"ק בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ
זי"ע, שהחסיד החשוב הרה"ח ר' מרדכי חנא פוקס ז"ל התפלל
פעם בביהמ"ד בעיר ווילחוביץ בעת שמרן הרה"ק בעל "אמרי
חיים" זי"ע כיהן שם כרב, ולאחר התפילה התעלף. לאחר שעוררוהו

מעלפוננו, ניגש אליו מרן ה"אמרי חיים" זי"ע ואמר לו, שהוא גוזר עליו בגזירת מרא דאתרא שהוא חייב לאכול תמיד קודם התפילה – והוסיף ואמר לו: אם אין אתה חפץ לקבל את דברי, אז בפעם הבא שתיסע לאבי הקדוש בעל "אהבת ישראל" בגרוסוורדיין, תשאל אותו מה לעשות ותעשה כמו שהוא מצוון לעשות.

תיכף ומיד אחרי שה"אמרי חיים" הורה לו לשאול את ה"אהבת ישראל" מה לעשות, החליט לנסוע אליו, כי כשהמרא דאתרא אומר לנסוע, אז צריכים לנסוע מיד. כשהוא הגיע לה"אהבת ישראל" אמר לו ה"אהבת ישראל", אם המרא דאתרא אומר שאתה צריך לאכול אתה חייב לאכול, ואין אתה רשאי שלא לציית לדבריו.

פעם אחת חל ערב פסח להיות בשבת, שבאותה שבת נהגו בני ישראל להתפלל מוקדם מאוד כדי להספיק לגמור לאכול את החמץ קודם הזמן, ראו החסידים את ר' מרדכי חנא מתרוצץ אנה ואנה ומחפש איזה חתיכת חמץ לאכול. כאשר שאלוהו החסידים למה הוא מתרוצץ, השיב להם ר' מרדכי חנא שהוא מחפש חתיכת מאכל לאכול לפני התפילה, שכן כך ציווני הרבי לאכול קודם התפילה.

ניסו האנשים להניאו וטענו בפניו שהלא כוונת הרבי היתה בודאי רק כשמתפללים בשעה מאוחרת כדי שלא תרעב עד סוף התפילה, לא כן היום כשגומרים להתפלל מאוד מוקדם, וגם לרבות שכבר כמעט לא נשאר שום חתיכת חמץ, בטח לא לזה נתכוין הרבי, ואל לך להטריח את עצמך לחפש איזה חתיכת חמץ.

השיב להם ר' מרדכי חנא על אתר ואמר להם: אל תבלבלו את ראשי! אתם מחזיקים את עצמכם לחכמים מחוכמים, אתם מעמיקים ובוחנים את דברי הרבי לחשוב מה היתה הסיבה ולמה

אמר לי להתנהג כך, ואתם מפרשים את דבריו שהתכוין לכך או לכך – אני איני יודע שום דבר – אם הרבי אמר שאני צריך לאכול – אז צריך לאכול! – על כן לא אגש להתפלל עד אשר אוכל כמצות הרבי, בלי שום פירושים ורעיונות בכוונת הרבי, ולא נרגעה רוחו עד אשר מצא משהו לאכול כהוראת הרבי, ורק אח"כ ניגש להתפלל...

בשבוע העעל"ט (ביום י"א טבת) היה יומא דהילולא של ק"ז הגה"ק בעל "ערך ש"י" זי"ע ראב"ד דסיגעט. פעם באה אליו אשה, ונפשה בשאלתה, אם יש היתר להריח ריח חמץ בפסח, כי כשהיא הולכת ברחוב בפסח, לפעמים היא מריחה ריח חמץ של הגויים, ואולי אסור לה ללכת ברחוב כי שמא תיכשל חלילה באיסור ריח של חמץ, ולכן היא רוצה לדעת אם מותר הדבר.

ה"ערך ש"י" שמע בכובד ראש את שאלתה, והורה לה להמתין עד שיעיין בדבר, הוא הוציא איזה ספר, פתחה ועיין שם קימעה, ופסק שמותר לה ללכת ברחוב בשופי, כי אין כל איסור של ריח חמץ של גויים, והיא יכולה להיות רגועה...

סיפר לי אחד מבני חוץ לארץ, שפעם אחת שהה בארץ ישראל ביו"ט במחיצת מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק, וביו"ט שני של גליות - שהוא יום טוב לבני חוץ לארץ - ערך הרבי שליט"א סעודה לכבוד יום טוב לכל בני חוץ לארץ ששהו אצלו, והוא עצמו השתתף עמם ונטל ידיו לסעודה זו.

לאחר הסעודה עברו הקהל איש איש לפני הרבי שליט"א לברכת "גוט יו"ט", והרבי אמר לכל אחד "יישר כח" – על השתתפותו בסעודה. והיו אלו שתמהו, שהרי הרבי הוא שהכין את הסעודה ולא הם, ולמה מגיע להם ברכת יישר כח על כך – אדרבה, מגיע ייש"כ להרבי על שהכין להם סעודת חג.

והנה כששמע הרבי את שאלתם, ענה בענוות קדשו "בצדק מגיע לכם 'יישר כח'! – תארו לעצמכם איזה פנים היה לזה אם לאחר שהכנתי את הסעודה לכבודכם לא היה אף אחד מכם מגיע להסעודה..."

מרן הרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויזניץ זי"ע היה מפרש מאמר הכתוב (ויקרא ו', ט'): מצות תאכל במקום קדוש, שהכוונה – איך יאכל בר ישראל את המצה הקדושה – מיכלי דמהימנותא – ואמר: תאכל "במקום" קדוש, כלומר "בפה קדוש", דהיינו שיקדש את הפה בכל מיני קדושה, ואז יוכל לקיים מצות אכילת מצה כראוי.

וכך מפרש הרה"ק מרן בעל "אמרי חיים" זי"ע גם הא דאומרים (הגדה של פסח) "חסל סדור פסח כהלכתו" – ש"סדור" הוא בגימטריא "רע", "חסל סדור" – איך אפשר לסלק את "הרע", אם "פסח" – דהיינו 'פה סח' הוא – "כהלכתו" – דהיינו אם שומרים ונוהרים על הפה כראוי.

בספר "דרכי דוד" מובא, שהרה"ק רבי דוד מקשאנוב זי"ע היה אומר בשם רבו הרה"ק רבי אשר מראפשיץ זי"ע, שיום אחד בלא דברים בטלים, חשוב הרבה יותר מתענית.

מסופר שהרה"ק מרן בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע שמע בצעירותו את אביו מרן הרה"ק בעל "אהבת ישראל" מוויז'ניץ זי"ע אומר, שהוא חיפש שפה, שבו יוכלו לומר דברים שבקדושה ולא מצא אלא "לשון הקודש". תמה בנו ה"אמרי חיים" זי"ע: וכי אדם המדבר רק בלשון הקודש, האם אינו יכול לדבר לשון הרע רכילות וליצנות? השיב לו אביו: אם הוא מדבר דברים הללו, הרי זה כבר לא "לשון הקודש"!...

הנה אמרו חז"ל (ויק"ר ל"ב, ה') דנגאלו ממצרים בזכות שלא שינו את לשונם. ולכאורה צריך להבין, אם כן, למה היום מדברים בשפת האידיש וכדומה – ולא בלשון הקודש – אם הטעם שנגאלו ממצרים הוא מפני שלא שינו את לשונם.

ומבואר בספה"ק מאור ושמש (רמזי פסח), שכוונת חז"ל "שלא שינו את לשונם" הוא, שהם לא שינו את הצורה ואת האופן איך שיהודי צריך לדבר! – הם שמרו על דיבורם – הם לא דיברו לשון הרע או רכילות או ליצנות, והם עמדו בדיבורם, אז אף אם ידבר בכל הלשונות כולן – אפשר לדבר אידיש או אונגאריש וכדומה – אם שומרים על הדיבור, הרי זה לשון הקודש!...

...טרם כל שיח אקדים בברכה נאמנה על הגליונות המתוקים מדבש, בנועם שיח ובעובדות קודש.

ועל של עתה באתי בגליון פרשת תזריע-מצורע שהאריך הגה"צ שליט"א בנועם שיחו על ההרגשה הטובה שנתנו צדיקים לכל בר ישראל, אציין כמה סיפורים בענין זה ששמעתים מכ"ק האדמו"ר מטאלנא שליט"א מירושלים עיה"ק תובב"א.

א. סיפר, שלזיקנו כ"ק האדמו"ר רבי יוחנן זצוק"ל היתה בירושה כמין יריעת בד עתיקה שהיתה מכונה 'היסב בעט' והיו פורסים אותה ע"ג מיטת ההסיבה שלו. יריעה זו באה לו בירושה מהרה"ק רבי נחום מטשרנוביל זי"ע והיתה מונחת במגירה שאינה נעולה כל השנה וקודם הפסח היו מוציאים אותה ופורשים אותה ע"ג מיטת ההסיבה כאמור.

שנה אחת רצו להוציאה והנה נעלמה לה היריעה כלא היתה ולא נודע כי באה אל קרב מקומה מקדמת דנא. היה זה בימי משכנו של כ"ק אדמו"ר זצוק"ל בבית וגן והפכו את הבית בחיפוש אחר חיפוש אך העלו חרס בידם. ואני – אמר אדמו"ר שליט"א על עצמו – היות שהייתי בכור הנכדים, הסתובבתי שם לעמוד בראש החיפושים, ולפתע ראיתי את ה'הויז בחור' ששימש בקודש והיה נראה לי שהוא מסתיר מישהו והפתרון נמצא אצלו. ניגשתי אליו ושאלתיו מה יודע הוא לגבי אותה יריעה עתיקה, ובתחילה השתמט ממני, אך לאחר שהפצרתי בו נענה לי בראה וחשש שראה שהיריעה מלאה בכתמי יין וכדו' שנחקקו בה ברבות השנים ורצה לנקותה, ע"כ הכניסה בטעות למכונת הכביסה כדי לכבסה וללבנה מכתמיה... ואך למותר לתאר מה יהא בסופה של אותה יריעה עתיקה בת מאתיים שנה אם מכניסים אותה למכונת כביסה...

הוא פתח את המכונה ולתדהמתו כי רבה גילה בה אבקה של פירורים שנשארה מאותה יריעה... הוא הכניס את הפירורים לתוך שקית ולא ידע מה יעשה עמה, שכן חשש עד מאוד לגלות הדבר באוזני כ"ק אדמו"ר זצוק"ל שמא יגער וינזוף בו על מעשיו הנלוזים.

אמרתי לו שהוא מוכרח לגלות לאדמו"ר הסב"ק זי"ע על כך, שכן כולם תרים ומחפשים אחר אותה יריעה, ואמרתי לו שאני ילך עמו, ואכן ניגשנו שנינו לכ"ק אדמו"ר הסב"ק זצוק"ל ואמרתי

לסב"ק שההוא רוצה לומר משהו ועמד נרעש ונפחד וגילה הדבר לסב"ק, אך הסב"ק קיבל הבשורה הקשה בשוויון נפש כאילו כלום לא אירע ורק אמר: הרי כוונתך היתה לטובה... ובזה הסתיימה כל תגובתו לנוכח מקרה לא קל זה ויותר לא שמעו ממנו כלום. בליל הסדר היה אחד שקצף לפשר הדבר שהיריעה הקדושה נעלמה ושאל את הסב"ק למקומה, ורק אמר שחיפשו אחריה ולא מצאוה... ("נועם שיח" מספר 81 - מדור "משולחן הקוראים" - מאת הרה"ח ר' יהודה שווארץ שליט"א, המו"ל של הגליון הנפלא "יין ישן")

מספרים שהגאון רבי יעקב קמנצקי זצ"ל ראש ישיבת תורה ודעת, התחיל ללבוש תפילין דרבינו תם בהגיעו לגיל תשעים שנה. וכששאלוהו לפשר הדבר, סיפר להם שכשהיה אברך צעיר לימים, התפלל פעם אחת בבית הכנסת מסויים, שם פגש בו יהודי חסידי זקן - כבן תשעים - שכשראהו שאינו לובש תפילין דרבינו תם, אמר לו בבדיחותא: היכן הם התפילין דרבינו תם שלך, והשיב לו ר' יעקב: כשאגיע לשנותיך שלך אז אניח גם כן תפילין דרבינו תם... המשיך רבי יעקב ואמר: עכשיו הגעתי לשנותיו של אותו זקן...

עוד מספרים על הגאון רבי יעקב קמנצקי זצ"ל, שמנהגו בפסח היה שלא לאכול שרויה, ופעם אחת שאלוהו על מנהגו זה, למה שינה ממנהג בני משפחתו שהם לא הקפידו שלא לאכול שרויה [געבראקס].

אמר להם רבי יעקב, שלפני הרבה שנים הלך פעם אחת בפסח לבקר את אחד מידידיו, וכלל לא עלתה על דעתו שהלה יכבדנו לאכול אצלו בבית, אמנם בסופו של דבר כשהגיע לביתו, כיבדו

הלה לאכול, ורבי יעקב שלא רצה לאכול אצל פלוני אמר לו: אל נא תהיו ברוגז עלי שאינני אוכל – זאת הוא משום שאינני אוכל בפסח שרויה... מאז – ממשיך רבי יעקב – הנני שומר את מוצא פי, ואיני אוכל בפסח שרויה.

אם נשאל כל אדם באשר הוא איזה יום הוא העמוס ביותר, חושבני שכל אחד ישיב שערב פסח הוא היום העמוס ביותר, ובפרט בערב פסח בבוקר שכל אחד עסוק מאוד, כי צריכים לגמור לאכול את החמץ עד סוף זמן אכילת חמץ ולהטמין את הכלים של חמץ במקומות המסויימים, ואח"כ לשרוף את החמץ ואת הלולב וכדו', וכמובן שצדיקים וגדולים לא נגרעו בזה מכלל ישראל וגם אצלם יום זה הוא העמוס ביותר – וכמו כן היה הדבר אצל הגאון האדיר רבי שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, שיום זה היה אצלו מהעמוסים ביותר, ולכן לפלא גדול היה הדבר ששנה אחת בערב פסח לאחר שריפת החמץ קרא רבי שלמה זלמן את אחיינו שהיה לו לעזר בחלוקת כספי צדקה וכדו', וביקש ממנו שימחול בטובתו להקדיש עבורו קצת מזמנו העסוק ויסור לביתו, כי דבר לו אליו. כמובן שהלה התפלא מאוד מה לו לרבי שלמה זלמן אליו בשעות העמוסות האלה, אך מפני כבודו של דודו הדגול היה כמחריש ולא אמר לו דבר.

ויהי כבואו אל מעונו של רבי שלמה זלמן, מסר לו רבי שלמה זלמן כמה מעטפות סגורות, וביקש ממנו שישתדל מאוד מאוד למסור את המעטפות להאנשים ששמותם וכתובתם היו נקובים על

המעטפות – עוד היום בערב פסח – וחזר רבי שלמה זלמן וביקש בפירוש שישתדל למסור להם את זה "היום" בערב פסח דייקא!

כששמע את בקשת דודו לא יכל להתאפק ושאל את דודו "דודי החשוב, איני מבין, והלא כמה שבועות עסוקים יהודים טובים בגמילות חסדים בגופם ובממונם ואוספים מעות חיטים לתת קמחא דפסחא לכל הנצרכים, וכל אלו הנצרכים הרי יש להם כבר כל מיילי דמיטב לכבוד פסח – מצות יין בשר ודגים וכל מטעמים – מה בוער לכם לשלוח למשפחות הנצרכים האלו את המעטפות בערב פסח דייקא, והלא אפשר לשלוח להם את כל זה גם אחרי יו"ט". אך רבי שלמה זלמן לא ענה לו כלום על כך, רק הביט בפניו ואמר לו "א גוט יו"ט", ומזה הבין שמוכרח הוא למסור את המעטפות היום ללא איחור, ואם גדול הדור מצוה חייבים לציית...

כשיצא לחוץ, לא יכול היה להתאפק – כי הבין שיש במעטפות משהו אחר יותר מכסף, והציץ באחד המעטפות, והשתומם לראות בתוכה לא פחות ולא יותר מאשר כרטיסי כניסה לגן החיות... וכך חזר ונשנה בתוך כל המעטפות האחרות שהיה שם כרטיסי כניסה לגן החיות, הוא לא הבין מה קורה כאן, מה לו לרבי שלמה זלמן עם גן החיות, ומי פתי ילך בערב פסח בצהריים לגן החיות, ואם הכוונה לחוה"מ הלא אפשר למסור את המעטפות בחוה"מ, מהו הנחיצות להיום, אך אם גדול בישראל מצוה אין שואלין, והוא מילא את השליחות ומסר את כל המעטפות.

בחוה"מ הגיע לבית דודו לביקור חג, ותוך כדי שהם מדברים בדברי תורה וענייני השעה, לא יכול להתאפק ושאל את דודו רבי שלמה זלמן אם אפשר לשאול איזה שאלה – "הלא פסח הוא זמן ששואלים שאלות", אמר לו רבי שלמה זלמן שיכול לשאול. אמר לו אחיינו, שבצאתו הוא לא יכל להתאפק ופתח את המעטפות

וראה את מה שראה, והדבר אינו נותן לו מנוח, מה לו רבי שלמה זלמן לכרטיסי כניסה לגן החיות, ומה כל הבהילות בזה לערב חג הפסח.

אמר לו רבי שלמה זלמן: הסכת ושמע, באמת, צדקת בטענתך שכל הנצרכים יש להם כבר הכל לחג הפסח, מצות ויין וכל שאר הדברים, ברם חשבתי לעצמי, שהילדים כשישמעו בחוה"מ מחבריהם שהם הלכו לטייל במקומות מעניינים, נפשם תתעטף ביגון אשר הם לא זכו לכלל זה, ומרוב מרירות יצערו את הוריהם ויבואו לידי ריב ומצה, וכל שמחת החג תושבת ח"ו, ולכן לאחר שביררתי ואמרו לי שההיימיער עולם הולכים לבקר בגן החיות, הלכתי ורכשתי כרטיסי כניסה לגן החיות, ומה שמיהרתי בחפזי ושלחתי את זה בערב החג, כי חשבתי שאם הילדים ידעו כבר לפני יו"ט שבחוה"מ הם לא יצטרכו להישאר בביתם אלא יוכלו ללכת כחבריהם לבקר בגן החיות, אזי כל ליל הסדר יראה אחרת לגמרי, הם יתנהגו בצורה ראויה ישירו בנועם ויאמרו דברי תורה ויהיה להם ולהוריהם שמחת יו"ט אמיתית, ולכן ביקשתי ממך בדווקא שתשלח להם את זה כבר בערב יו"ט...

וידוע שליל פסח נקראת "ליל שימורים" (שמות י"ב, מ"ב), וי"ל שהוא לשון של "ציפיה והשתוקקות", שצריך להשתוקק לליל הסדר (ועי' "נועם שיח" מספר 91 שיחה ארוכה בענין זה).

בליל הסדר עושים זכר לכל הענינים שהיו בקריעת ים סוף, זכר למרור, זכר לטיט, זכר לחגיגה, זכר לפסח. מרגלא בפומיה דאבי מורי ז"ל בדרך צחות, שלכל הדברים שהיו ביציאת מצרים עושים זכר, ואילו לדבר זה שיצאו ברכוש גדול אין עושים שום זכר, אלא כנראה – היה מפטיר – שמן הרכוש הגדול לא נשאר אפילו זכר...

אנו עומדים בימים אלו – שעוד מעט נזכה לקבלת התורה, אשר כולנו מצפים לזה בכליון עיניים – והימים הללו מיוחדים להכין עצמינו לקבלת התורה, כמו שנאמר (שמות י"ט, י'): וקדשתם היום ומחר.

והאמת הוא, שכל הימים שבין פסח לעצרת, הם ימים של הכנה לקבלת התורה, ומה טוב ומה נעים שימים אלו מתחילות ביום טוב פסח, שבו מתחדד ענין המסורה, שכן מסורת הוא הסייג לתורה (מסכת אבות פ"ג, משנה י"ג), ולכן מתחילים מיד לחנך עם ענין המסורה בעת שמתחילים לעשות הכנה לקבלת התורה, שכן רק באופן זה שינהגו על פי המסורה, אנו בטוחים שבעז"ה יהיה קיום להתורה הקדושה.

והנה, כאמור לעיל, אחד מסממניה הבולטים של יו"ט פסח הוא ענין המסורה והמנהגים, בפסח נאמר (שמות י"ג, ח'): והגדת לבנך ביום ההוא, שכן בפסח המסורה עוברת מדור אל דור, בפסח מוצאים ג"כ שהבנים עורכים את ה'סדר נאכט' אצל הוריהם, והמנהגים עוברים אצל הילדים בדרך ישראל סבא – כל משפחה תחת מנהגיה וחומרותיה – שאין רואים כזה ביו"ט אחר, והדבר מלמדנו שזהו ההכנה לקבלת התורה, שמירת המסורת.

ולכן מה טוב ומה נעים מה שתקנו הז"ל ללמוד החל משבת אחר פסח "פרקי אבות", שכן בימים אלו התחילה העברת והנחלת המסורה והמנהגים מדור דור, ולכן נקראים המשניות "פרקי אבות", שכן מסכת אבות מתחילה במשנה (פ"א, משנה א'): משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו', שהתורה בנויה ועומדת על מסורה דור אחר דור מאב לבן, ויש צורך גדול בעמידה איתנה על המשמר לבלתי לשנות כמלוא נימה מהמנהגים ומהמסורות שינקנו אצל אבותינו, ורק כך נוכל לומר בצדק "זאת התורה לא תהא מוחלפת" ותהיה עמידה איתנה ויצוקה לתורתנו הקדושה, וכמו שכתוב במסכת אבות (פ"ג משנה י"ג): מסורת סייג לתורה, שהמסורת מדור דור היא המעמידה את התורה, ורק כאשר מקיימים ולומדים את מה שה"אבות" מנחילים לנו, אז יש קיום ויסוד לתורתנו הקדושה.

בעבודת ה' ומלא בעגמת נפש תמיד על אשר עשה. השיבו השפת אמת, שלא יביט אחריו כלל, כי כתוב ולא תתרו אחריו לבבכם ואחרי עיניכם וגו'...

ספרים מופלאים על 'שמירת העיניים' כצ

ולא תתרו אחריו לבבכם ואחרי עיניכם (שם): ספר הגה"צ אב"ד סאנובו שליט"א מליקווד: מסופר על מרן בעל ה"שיעור משה" ז"ע, שבצעירתו לאחר נישואיו היה דר בל אביב, והיה הולך ברחוב עם עינים עצומות כשהוא נשען על אדם אחד. יום אחד בלכתו ברחוב כדרכו בקודש בעינים עצומות, הבחין בו הרד"ק רבי אהרן ממילוא ז"ע, ומיד כשהבחין בו אמר בחתפלות: 'מי הוא אברך זה, עוד יגיע זמן, שבודד לא ידעה למי לתת קוויטל' - אמנם אלו יגיעו...' (נעם שיה, כי תש"א, תשי"ה)

עוד סיפר: שמעתי משי"ב כ"ק האדמו"ר מקאסוב שליט"א, דהנה קזינו בעל 'שבט הלוי' לא היה מעולם מאלו האנשים אשר רגילים לנסות ולהתפלל על הציונים והמקומות הקדושים - כל ע"ה"א או עשרת ימי השבוע וכדומה - הוא היה הולך רק מביתו לשיבה או לביהמ"ד וחזרו ורו לא מיד.

הרב שלמה זלמן פרידמן, אב"ד סאנובו, על האמונה בעצמן, שהמפתח הוא ביד!

ידוע שמרן הגאון האדיר בעל 'שבט הלוי' ז"ע בעת שנפע להיבחן בישיבת חכמי לובלין לא הצליח במבחן, כי כשורונותיו לא היו מזהירים בימים ההם, אך כראות הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל את התמדתו העצומה, שעל אף הכלשון החרוץ בסירובה של הישיבה לקבלו, המשיך ללמוד כאילו לא אירע לו דבר, אמר לו שיחזור שוב לשיבה, כי הוא צריך כאלו להמירם בישיבתו... וכך צמח פוסק הדור ה"ה מרן הגאון האדיר בעל 'שבט הלוי' ז"ע, והכל בסיעתא דשמיא עצומה לאחר רוב יגיעתו הגדולה, ומודעותו לכך שהמפתח בידו דייקא!...

...

מספרים דבר נורא, שבימי בחרותו של מרן בעל 'שבט הלוי' ז"ע, בעת שלמד בישיבת "חכמי לובלין", היה נהוג שם בשבעה קבועה ומסוימת כבים כל האורות בבית המדרש, כדי שהבחורים יוכלו לנוח בזמן. אמנם בעל 'שבט הלוי' נכפשו חשקה בכמה ללימוד התורה, לא אבה להשלים עם 'גזירה' זו, ולכן חיפש וחיפש עד שמצא חלון על המדרגות בבנין הישיבה משמש בקעה קרן אור, ועל המדרגות היה עומד כמה שעות בכל לילה ולילה ולמד לאורה בהתמדה מופלגת!

י"ל ע"י 'דרשו' - קולן עולמית לחיוב ועידוד לימוד התורה | 02-560-9000 | info@dirshu.co.il

הקדשות במתנת להרב מאת הגאון בעל 'שבט הלוי' צוק"ל

Handwritten signatures and notes in Hebrew, including the name 'צוק"ל'.

כה

אמר לו השבט הלוי: עב על זאת אבוא! קח נא בבקשה את שני הפרטיים טיחה ותניסם לתוך מסגרת, ותלה את המסגרת בבתוך על אחד הקירות, ותכתוב עליה פתק עם אותיות קידוש לבנה שאתה מנעת את בך שלא יכשל בראיית אסורות! וזה המנהג הכי גדולה שאתה יכול ליתן לבנך לכבוד הרב מצומו...

(נעם שיה, תש"ה)

כשאך סיים הדרשן את דרשתו, עוד בטרם הספיק הרבי מסקולען לגשת אליו ולדבר עמו, כבר נשא הלה את רגליו וברח מן המקום. הרבי היה שבור לשברי שברים...

סיפור מופלא על ביעור החמץ בשלב

רוצה לדבר עמו באיזה ענין נחוץ. הלה הגיע להרבי, ואמר לו הרבי שהוא רוצה להזמין אותו לדרוש לכל בני העיר בניינים העומדים על הפרק, ופירוט לו בדיוק את כל מה שהוא רוצה שידרוש. ואכן נעתר הלה לבקשת הרבי, והבטיח לדבר בדיוק מה שהרבי מבקש הימנו, אך בתנאי קודם למעשה - הוא צריך לקבל מקום סכום של כסף, ולפני זה אין שום התחייבות מצידו לבוא ולדבר.

הרבי שאל אותו באיזה סכום מדובר, והלה נקב בסכום עצום מאוד של כסף. הרבי התחלחל מאוד, שכן היה זה סכום גדול מאוד למעלה מיכולתו, אך לאחר מחשבה החליט הרבי ש"רוחניות" קודמת לכל דבר, וסיכם עם הדרשן על יום מסויים בו ישא את דרשתו, והסכימו ביניהם שביום הדרשה הוא יקבל את כל הסכום. לאחר שסיכם עם הבעל דרשן, אז התחילה העבודה הקשה שהיתה מוטלת על הרבי - הוא התחיל מיד להביק מודעות בכל העיר על הדרשה הגדולה, בה ישא דברים הדרשן העולמי המפורסם, ומאיך התחיל להתרים אנשים על הסכום הגדול שהוא צריך לשלם לדרשן, ולכל הפחות שילוו לו חלק מהסכום. ואכן הרבי עבד קשה מאוד, אך לאחר יגיעה ועמל מרובה ראה סייעתא דשמיא בעמלו והשיג את כל הסכום.

ברם, לאחר שכעבור הרבה זמן הוא רואה את אביו מחייך חיוך גדול, ומתחיל לומר את הנוסח מהסידור, הוא כבר לא יכול היה להחריש, וניגש אל אביו ושאלו לאמר: "אבי היקר, מה אירע עיך בתחילה, שכבית כה חזק והסתובבת מצד לצד בלא מנוחה, ומה קרה אח"כ שחיית והתחלת לומר ק"ש כאילו מאומה לא היית?" אמר לו אביו ז"ל ע"י: "בוא ואסביר לך - בכל לילה כאשר אני אומר 'הריני מוחל', זה לוקח לי כחמש או עשר דקות, אז אני מעביר במחשבותי את כל מה שהיה במשך היום, ומוחל לכולם בלב שלם. אבל היום - לאחר שסבילתי כה רבות מהדרשן שלא דיבר מילה אחת ממה שהוסכם בינינו, למרות שהבטיח לי שידבר מענין שמירת שבת וחיוזק כללי ברוחניות, אזי בעת שהתחלתי לומר 'הריני מוחל', היה לי הדבר כשהוא מנוח - אין בי יכולת למחול לזכור אדם שעשה לי עוול נורא כזה ורימה אותי באופן מחפיר? - הוא לקח את כל הכסף שעמלתי כה רבות להשיג, ולא דיבר מילה ממה שהבטיח לי - פשוט לא ראתי שום לימוד זכות עבורו, ובכך לא יכולתי להמשיך הלאה - זה כל כך כאב לי עד שלא הייתי מסוגל למחול לו..."

"ובכן, זה היה המחזה שראיתי - פשוט ביקשתי את עזרתו ית"ש להנחני במעגלי צדק למען שמו, שאוכל להמשיך הלאה למחול לו בלב שלם, ולחסיר כל קפידה מלבי עליו. ואכן לאחר זמן רב בעזר אלקי ממעל, נגולה אבן כבדה מלבי, כאשר פעלתי אצלי בחוזה למחול ולסלוח לו בלב שלם מבלי שום קפידה, ואמרת 'הריני מוחל' בכונה גדולה והמשכתי הלאה..."

(נגע שיה מצויר תשע"ט)

סיפור הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א, מעשה שמעו מהגה"צ אב"ד סקולען לייקוד שליט"א, שמעו מאביו כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען ז"ל: לפני שנים, היתה תקופה מאוד חלשה ברוחניות ר"ל, והיה קשה מאוד לשמור שבת קודש ולהתחזק ביתר שאת בכל ענייני היהדות, ואביו כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'נועם אליעזר' מסקולען ז"ל ע"י חשב מחשבות רבות וחיפש חיפוש אחר חיפוש איך לרומם את קרן התורה והיהדות, ואיך לגרום לכך שתתחזק שמירת השבת ונגחלת היהדות לא תכבה.

ביום מן הימים הגיעה שמועה לאוזנו, ושינו אדם אחד מוכשר מאוד והוא 'נואם הכבוד' בהרבה מקומות, וכולם אוהבים לשמוע את דרשותיו כי יש לו חוש מיוחד לדבר ללבבות בני אדם. אמנם הוא לא 'צדיק גדול', אבל כשנותנים לו כסף מזומן, הוא יכול לדרוש את כל מה שמבקשים ממנו ודבריו נכנסים בלבבות השומעים...

הרבי התבונן בזה היטב היטב בכבוד ראש, ולבסוף החליט שאין ברירה וחייבים להביא את הבעל דרשן הזה, לדרוש במתק לשונו לכל בני העיר, שיחזק את לבם על השבת והתחזקות ברוחניות, וכולי האי ואולי יהיה זה לתועלת. הרבי התקשר לאותו אדם וביקש ממנו שיבוא אליו כי הוא

ביום המיועד המתין הרבי לבוא הדרשן, ואכן בעת הגיעו נתן לו הרבי מיד את הסכום הגדול והדרשן הלך ביחד עם הרבי לבית המדרש הגדול במרכז העיר, שם היה אמור לשאת את דברותיו. ואכן הגיעו שם אלפי אנשים, והלה התחיל לדבר דברים מעניינים מאוד, שריתקו אליו את כל הקהל אליו, והרבי ישב והאזין לדבריו בכבוד ראש. אמנם לדאבון לב הרבי הוא לא שומע ולו מילה אחת אודות ההתחזקות ברוחניות בכלל, ועל שמירת שבת בפרט. הרבי ממתין, אולי לבסוף הדרשן ין ידבר מזה, שהרי זו היתה עיקר הסיבה שקראו אותו לדרוש, ומה גם שנתנו לו הון עתק על-כך - אך לא! - הדרשן אין מוזיק מכל זה מאומה!

והנה, וכשאך סיים לומר את דרשתו, עוד בטרם הספיק הרבי לגשת אליו ולדבר עמו על כך, כבר נשא הלה את רגליו וברח מן המקום ולא נודע כי בא אל קרבנה...

הרבי היה שבור לשברי שברים, ולא ידע לשיט עצות בנפשו. הדרשן רימה אותו בצורה בזויה ביותר, ועכשיו הוא צריך לשלם לכל אלו שהלוו לו כסף - ומדובר בסכומים עצומים. אך כדרכו בקודש, הוא בחר להחריש ולא דיבר עם שום אדם בנושא זה מטוב ועד רע.

מעתה כ"ק אדמו"ר מסקולען ז"ל ע"י, שבליה הוא נדדה שנת המלך. בשעה מאוחרת הבחין שאביו הרה"ק ז"ל ע"י הכין עצמו לקראת קריאת שמע שעל המיטה, והוא מסתובב מצד אל צד ליד המזוזה שעות ארוכות ובוכה בכי תמורים, והוא לא ידע מה זה ועל מה זה. כמובן, הוא לא הרחיק עוז לגשת אל אביו באותו מעמד ולשואלו מה פשר המחזה אשר ראה.

מה לי לחפש אצלו? הלא הנני חסיד גור ולא חסיד וויז'ניץ...

סיפר לי אחד סיפור נפלא ביותר, ששמע אותו ממקור ראשון, וכך סיפר: אדם אחד שהוא חסיד גור, היה לו בן עם קשיים מסויימים, ומחמת כן לא רצו לקבלו בתלמוד תורה דחסידי גור, ועל אף כל הבקשות והתחנונים של האב שיכניסו את בנו, התנגדו לכך הנהלת הת"ת ולא רצו להכניסו בשום פנים ואופן מחמת הסיבות והחשבונות שלהם. האב התהלך שבור ורצוף ולא ידע מה לעשות.

והנה הב"ב של האיש הזה, כשראתה את צער בעלה, ביקשה ממנו שיכנס אצל מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ ב"ב, אך הוא לא רצה לשמוע על כך, וטען באזני הב"ב "מה לי לחפש אצלו? הלא הנני חסיד גור ולא חסיד וויז'ניץ, וכי אכניס את בני לת"ת דחסידי וויז'ניץ?" אך היא בשלה, האדמו"ר מוויז'ניץ ידוע כאחד שעסוק הרבה בעזר וסיוע לאחינו בני ישראל, וגם לאלו שאינם משתייכים לחסידות וויז'ניץ, ובכן, הוא לא נא לגשת אליו, ולפחות ישמע לצעקתנו וישתתף בצערינו. ואכן לאחר הפצרות מרובות מצידה, נעתר האיש לבקשתה, והזמינו תור להיכנס אל הרבי בקרית וויז'ניץ בבני ברק.

התור נקבע למוצ"ש, והנה כידוע לכל, שלאחר העבודה העצומה של שבת קודש אצל הרבי שליט"א, יתכן לפעמים שבמוצ"ש יוכל הרבי להתנמנם כמה דקות באמצע קריאת קוויטל וכדומה, לאור עייפותו המרובה. כשהגיע תורו להיכנס בקודש פנימה, נכנס ביחד עם ב"ב, וכתבו על קוויטל את כאבם ובקשתם אודות בנם, והרבי שמע את אשר בפיהם, וקורא את הקוויטל שלהם, אך דא עקא, ש"למזלם" היה הרבי עייף מאד, ובעייפותו הרבה התנמנם הרבי כמה פעמים, ובאמצע כשהתעורר, שאל אותו לשמו ולשם בנו, ובאיזה מוסדות מדובר, והאציל עליהם את ברכתיו, ופטרם לשלום. החסיד הנ"ל יצא מאת הקודש, ולבו בל עמו, ואמר לב"ב "על זה הוצרכתי לבוא לכאן?? לראות איך שיהודי יושב ונרדם??"

למחרת בשעה שמונה בבוקר, השתומם האיש הזה לקבל טלפון ממנהל הת"ת, אליו רצה להכניס את בנו, והמנהל אומר לו שהוא יכול לבוא עם בנו לת"ת, והם מקבלים אותו כתלמיד מן השורה לכל דבר וענין, וכבר מוכן עבורו כסא ושולחן. היהודי לא ידע את נפשו מרוב התרגשות, ושאל את המנהל "מה אירע כעת שהחלטתם לפתע פתאום שאני יכול לבוא עם בני אצלכם?", השיב לו המנהל "אמש באישון לילה אני מקבל טלפון, וכשאני מרים, שמעתי שהאדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א מדבר בכבודו ובעצמו, והוא ביקש מאוד שאוואיל בטובי להכניס את בנך לת"ת..."

היתה קבוצה מסויימת של בחורים שהתדרדרו רח"ל מן הדרך הישרה, מכל הבחורים האלו לא נשאר אחד שחזר ליהדותו כראוי, מלבד בחור אחד, שלאחר זמן חזר להסתפח בחצרות ה' ושב בתשובה שלימה.

כשנשאל הבחור מה החזיק אותו במצבו הירוד עד שעשה את הלא יאומן, והתגבר על היצר ועל הפרעות חביריו וחזר לדרך הישרה, אמר, שבכל יום - מידי יום ביומו - הוא קיבל שיחת טלפון ממרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק, והרבי שוחח עמו על דא ועל הא, ובסוף שיחתם אמר לו הרבי בקביעות "בטרם לכתך לישון תפתח איזה ספר קודש - אפילו לכמה דקות בודדות - ואתה אפילו לא צריך ללמוד - אבל אל תלך לישון לפני שאתה פותח איזה ספר..."

